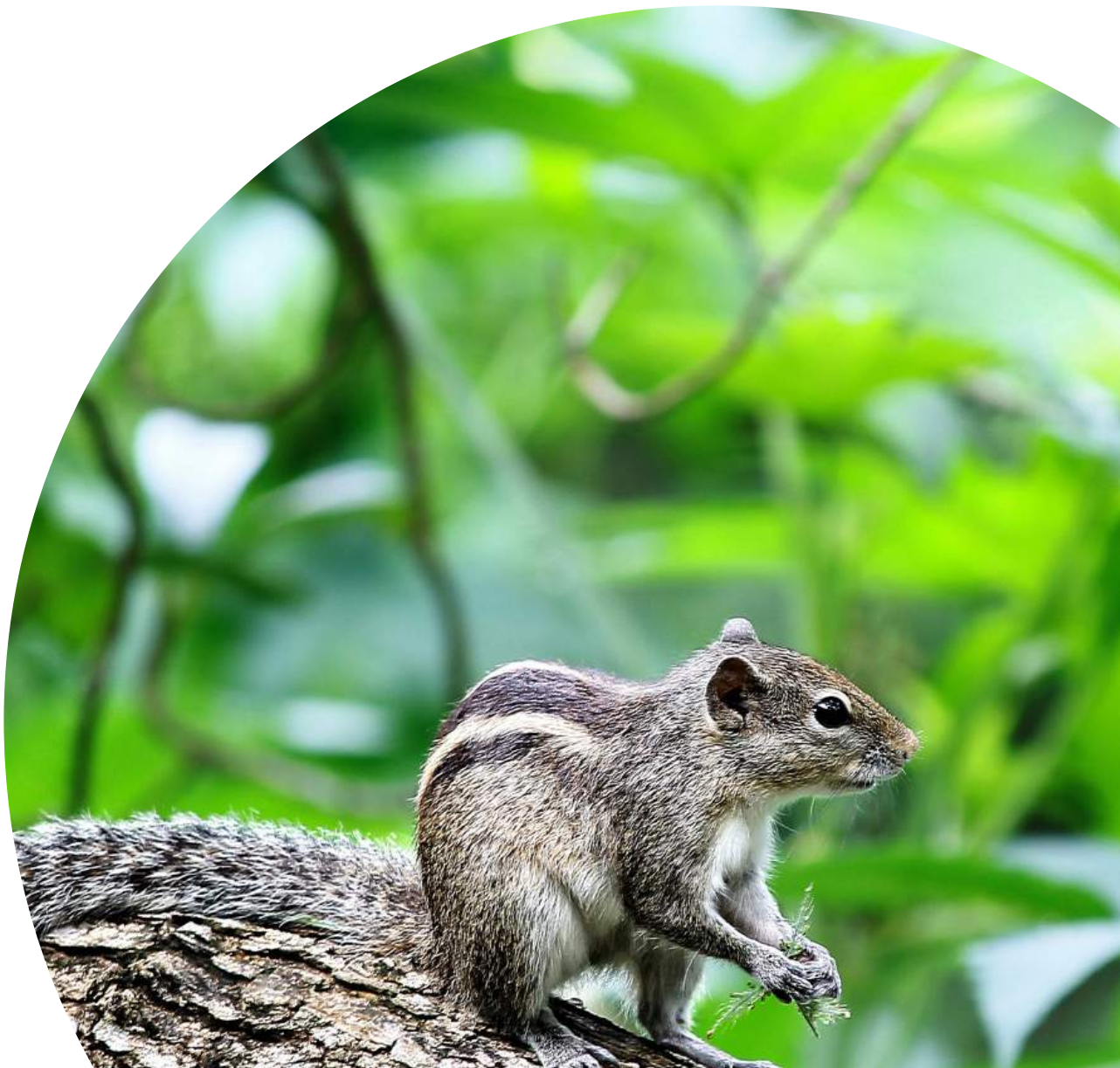

interseroh
zero waste solutions

Edukacja ekologiczna **Raport 2017**

Publiczna kampania edukacji ekologicznej:
badania, publikacje, akcje, konferencje, warsztaty

Przyszłość edukacji

Anna Grom
Prezes Zarządu
INTERSEROH Organizacji
Odzysku Opakowań S.A.

Szanowni Państwo,

Organizacja Narodów Zjednoczonych postawiła przed nami nie lada wyzwanie: Agenda 2030 wraz z Celami Zrównoważonego Rozwoju (SDGs) jest drogowskazem

w prowadzeniu biznesu i planowaniu przyszłości w zasadzie w każdej branży. Wytyczne Agendy i SDGs znajdują swoje odzwierciedlenie także w działaniach z zakresu edukacji ekologicznej. Szczególnie Cel 12: *"Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji"* znakomicie przekłada się na bliski nam model edukacyjny oparty na budowaniu świadomości, angażowaniu odbiorców, zachęcaniu do zmiany stylu życia w myśl zasady zero waste - bez marnowania.

Z roku na rok staramy się włączać do naszych działań edukacyjnych coraz szerszą grupę odbiorców. Nietrudno więc stwierdzić, że rośnie gotowość konsumentów do zmian oraz gotowość producentów do wprowadzania innowacji w duchu SDGs. Jednocześnie poziom wiedzy wciąż wymaga podnoszenia - przekonaliśmy się o tym badając podejście Polaków do segregowania odpadów w kontekście filozofii zero waste.

Naszą odpowiedzią są materiały edukacyjne, poradniki, konferencje i webinary. Ta wielotorowa edukacja pozwala nam zyskać wgląd w stan wiedzy zarówno po stronie przedsiębiorców, jak i konsumentów i pomagać im znaleźć wspólny język, czego przykładem może być publikacja „Odpowiedzialnie o opakowaniach”.

Podejmowane przez Interseroh działania edukacyjne stanowią odbicie poszukiwania równowagi między potrzebami konsumentów a możliwościami producentów, między wymogami przyszłości a rozwiązaniami, które sprawdzają się tu i teraz. Traktujemy edukację jako wymianę myśli i wspólne dążenie: edukując innych, uczymy się i my.

Zapraszam do lektury opracowania „Edukacja ekologiczna - Raport 2017”. W podsumowaniu przedstawiamy niektóre z naszych ubiegłorocznych działań, chcąc pokazać ich różnorodność i zachęcić Was, naszych Klientów do wspólnego kreowania nowych kampanii.

Z wyrazami szacunku,

BADANIA

Badanie przeprowadzone przez IZMAŁKOWA dla Interseroh

Badanie jakościowe pokazuje stan wiedzy i podejście mieszkańców do segregowania odpadów, w szczególności odpadów opakowaniowych w kontekście stylu życia *zero waste* – bez marnowania.

Odpowiedzialnie o opakowaniach

Rozszerzona Odpowiedzialność Producenta (ROP) to jeden z mechanizmów, które mają wpłynąć na ograniczenie ilości odpadów trafiających na składowiska, a także - poprzez recykling - zminimalizować zużycie zasobów naturalnych. W myśl zasady ROP producent odpowiada za opakowanie na każdym etapie - projektu, produkcji, sprzedaży, recyklingu. I choć na poszczególnych etapach dzieli się odpowiedzialnością z innymi uczestnikami rynku, to właśnie jego zadaniem jest takie przygotowanie opakowania, aby cykl jego życia został zamknięty, a zużycie zasobów przy produkcji i przetworzeniu minimalne.

Publikacja Interseroh - w oparciu o wyniki badań jakościowych - przybliży godne uwagi punkty, które pozwolą nawiązać kontakt z konsumentami i spojrzeć na nowo na rozszerzoną odpowiedzialność producenta.

Tempo wytwarzania odpadów jest najwyższe w miastach, dlatego to właśnie im przyjrzelśmy się bliżej. W badaniu wzięli udział mieszkańcy Lublina, Łodzi i Poznania. Badana grupa - poza wspólnym kryterium wiekowym: 25-40 lat - była zróżnicowana pod względem płci, statusu związku, posiadania dzieci, a także miejsca zamieszkania (osiedla otwarte i zamknięte).

Badanie miało charakter jakościowy, a jego celem było sprawdzenie, w jaki sposób rzeczywiście, nie deklaratywnie, wygląda segregowanie odpadów w zabudowie wielomieszkaniowej. Wizyty w domach informatorów oraz rozmowy z nimi pokazały stan wiedzy i podejście mieszkańców do segregowania odpadów, w szczególności odpadów opakowaniowych. Co ciekawe, mimo zróżnicowanego podejścia do sortowania odpadów (sortujący i niesortujący) badani zgłaszali podobne zastrzeżenia, wątpliwości i dylematy.

Badanie pokazało, że wiedza o recyklingu kończy się na wrzuceniu odpadu do odpowiedniego (lub nie) pojemnika. W rezultacie konsumenci nie rozumieją, dlaczego ich wkład ma znaczenie. Nie wiedzą, skąd się biorą surowce pierwotne, nie potrafią wskazać opakowań ani produktów zrobionych z surowców wtórnych - nie zdają sobie sprawy, że z rezultatami recyklingu stykają się na co dzień.

Opierając się na badaniach IZMAŁKOWA dla Interseroh przygotowaliśmy propozycje na efektywne działania edukacyjne, które powinni podjąć producenci wprowadzający na rynek opakowania i produkty w opakowaniach.

Trzy sekcje (minimalizm vs. konsumpcjonizm, surowce vs. śmieci, człowiek vs. korporacja) odpowiadają na pytania:

- Co sprawia trudność w sortowaniu odpadów opakowaniowych?
- Jakich informacji oczekują konsumenci?
- Co pozwoli odbiorcom mocniej zaangażować się w usprawnienie systemu odzysku i recyklingu?

**ZERO
WASTE**

Bez marnowania - działania edukacyjne związane z filozofią zero waste

Zero waste brzmi mało przyjaźnie, obco. Gorzej nawet, gdy trzymamy się popularnego tłumaczenia z języka angielskiego i skupiamy na rozumieniu tej frazy jako zero odpadów. Dlatego proponujemy spojrzeć na filozofię zero waste nieco szerzej.

Waste to nie tylko odpady, waste znaczy także marnotrawstwo. Styl życia pokazujący jak nie marnować zdrowia, czasu i pieniędzy to wizja, na którą ochoczo się godzimy. W tym właśnie duchu podjęliśmy działania edukacyjne związane z filozofią zero waste.

Targi Zero Waste

Pierwsze w Polsce Targi Zero Waste nie mogły się obyć bez udziału Interseroh – nie tylko pokazaliśmy maszynę kompostującą (Oklin GG02), ale i partnerowaliśmy panelowi na temat opakowań. Targi odbyły się 25 listopada 2017 roku w warszawskiej siedzibie wydawnictwa Agora i przyciągnęły rzeszę praktyków oraz sympatyków stylu życia bez marnowania.

Gwiazdą stoiska Interseroh była GG02 (Oklin) – maszyna kompostująca, która pozwala w 24 godziny przekształcić bioodpady na prekompost. Jej działanie spotkało się z zainteresowaniem mieszkańców bloków i kamienic, gotowych kompostować w warunkach miejskich, ale i tych, którzy mają kompostowniki ogrodowe, a chcą szybciej uzyskać materiał organiczny do nawożenia ogrodów.

Targi Zero Waste to także panele eksperckie. INTERSEROH Organizacja Odzysku Opakowań partnerowała panelowi „Opakowanie to wyzwanie”, a w gronie ekspertów zasiadł Krzysztof Hornicki.

Regulamin targów wymagał od wystawców przygotowania stoisk w duchu zero waste. Z tym zadaniem, choć początkowo wydawało się trudne, poradziliśmy sobie bez problemu. Nasze skromne, ale estetyczne stoisko zdominowały drewniane skrzynki i rośliny doniczkowe. Zamiast ulotek rozwiesiliśmy na wieszaku duże plansze edukacyjne. Zrezygnowaliśmy także z broszur, pozostawiając uczestnikom QR kody umożliwiające pobranie wybranych publikacji w wersji elektronicznej.

Partnerstwo przy wydaniu książki

Interseroh jest partnerem wydania pierwszej polskiej książki o zero waste. Wydana przez Znak książka „Życie Zero Waste” autorstwa Katarzyny Wągorowskiej trafiła do uczestników Konferencji Środowiskowej i trafi – za pośrednictwem programu edukacyjnego – do odbiorców w całej Polsce.

To cenny poradnik, napisany przystępnym językiem, dzięki czemu złożone zagadnienia środowiskowe mają szansę trafić do szerszego grona odbiorców i znaleźć u nich zrozumienie.

ZRÓWNOWAŻONE ŚWIĘTA VOL. 2

bez marnowania czyli w kierunku zero waste
poradnik ekologiczny

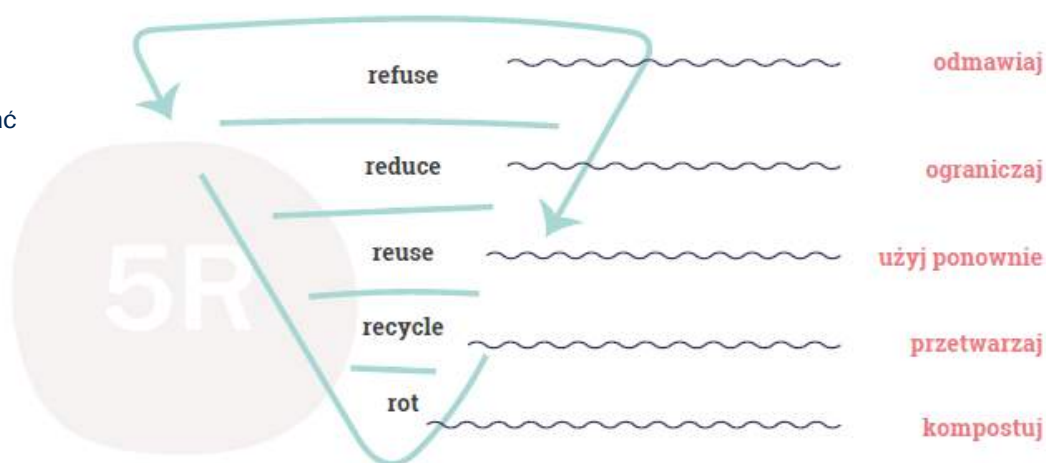

Poradnik ekologiczny „Zrównoważone święta vol. 2 bez marnowania, czyli w kierunku zero waste” to nasza edukacyjna propozycja dla całych rodzin. Poradnik składa się z czterech rozdziałów powiązanych z aktywnościami lub zjawiskami budującymi atmosferę świąt: praktyczne porządki, pyszne pichcenie, przemyślane prezenty, przytulna przestrzeń.

Wszystkie propozycje zawarte w poradniku wiążą się z piramidą zero waste, której piętra pokazują hierarchię postępowania w drodze do życia bez marnowania: odmawiaj (refuse), ograniczaj (reduce), użyj ponownie (reuse), przetwarzaj (recycle), kompostuj (rot).

Całość dostępna na www.zrownwazoneswieta.pl

W czterech rozdziałach zgromadziliśmy moc propozycji jak poczuć się lepiej, a przy tym zachowywać się bardziej przyjaźnie wobec środowiska. W każdym rozdziale podajemy także tytuły książek i linki do blogów, których lektura pomoże zdobyć więcej informacji na temat życia bez marnowania.

Edukowanie dzieci - przykład współpracy z klientem

mLEKOpaka dla dzieciaka - rozmawiamy z dziećmi o opakowaniach wielomateriałowych

We współpracy z firmą Mlekovita zorganizowaliśmy w szkole podstawowej w Wysokim Mazowieckim zajęcia kreatywne. Z myślą o uczniach najmłodszych klas przygotowaliśmy także scenariusze zajęć i EkoPakę ułatwiającą poznanie opakowań wielomateriałowych na płynną żywność, czyli popularnych kartoników.

W ramach zajęć dzieci poznawały wielowarstwową budowę kartoników i przygotowywały własne projekty opakowań na mleko smakowe Mlekovita.

Kreatywność najmłodszych nie zna granic. Pytane o wymarzone smaki mleka, dzieci wymieniały zarówno te owocowe (arbuzowe, winogronowe, bananowe), kojarzące się ze słodyczami (smak waty cukrowej, mleko ciasteczkowe, mleko o smaku gumy balonowej), ale i bardzo zaskakujące - inspirowane piłką nożną mleko o smaku murawy, mleko z nutką chilli, czy mleko o smaku... pieniędzy.

W zajęciach kreatywnych brali udział uczniowie klasy III a i III e, a na pozostałych uczniów czekała przygoda w postaci dwóch scenariuszy zajęć. Pod okiem nauczycieli, dzieci sprawdziły jak zbudowane jest opakowanie, zbadaly jego cechy, a także poznały zasady recyklingu opakowań wielomateriałowych na płynną żywność. Ze zużytych kartoników mogły zaś stworzyć - dzięki pakietowi materiałów plastycznych z EkoPaki - własną makietę miasta lub inne budowle.

Edukowanie dorosłych - przykład współpracy z klientem

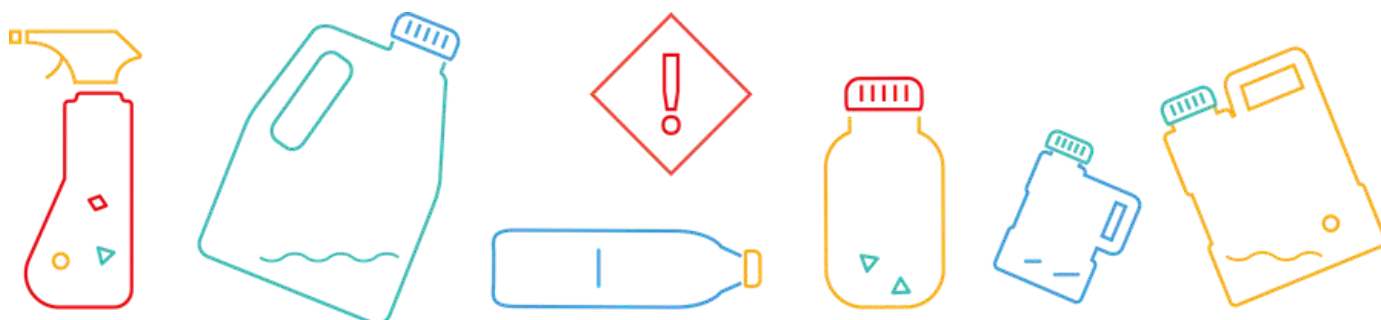
We współpracy z PKN Orlen stworzyliśmy poradnik ekologiczny dla wszystkich, którzy nie chcą lub nie mogą zrezygnować z jazdy samochodem, ale pragną zrobić coś dobrego dla środowiska, tylko nie do końca wiedzą jak.

„Coś dla samochodu” i „Coś dla Ciebie” – dwie części poradnika, a w nich 7 rozdziałów omawiających ekologiczne aspekty tankowania, mycia auta, wymiany płynów i postępowania z opakowaniami po nich, a także wymiany opon, zakupów, korzystania z łazienki na stacji i zachowania na drodze.

Poradnik wpisuje się w działania z zakresu edukacji ekologicznej prowadzone przez Inteseroh – zachęca do prostych działań i pokazuje, że bycie eko nie musi się wiązać z wyrzeczeniami. Od czego zacząć w przypadku jazdy samochodem?

„Przede wszystkim uświadom sobie, że jazda samochodem to nie tylko przemieszczanie się z punktu A do punktu B. To nie tylko ekonomiczna jazda, ale również cała lista spraw związanych z korzystaniem z auta – tankowanie, mycie go, wymiana płynów, a wreszcie Twoje wizyty na stacji benzynowej, w miejscach obsługi podróżnych i na przydrożnych parkingach”.

Poradnik w formacie PDF można pobrać na stronie <https://dlakierowcow.ornlen.pl/>.

EDUKOWANIE PRZEDSIĘBIORCÓW

Konferencja Recyklingowa

26 maja 2017 roku w Warszawie po raz pierwszy odbyło się wydarzenie edukacyjne dla specjalistów zajmujących się przetwarzaniem odpadów (zbieraczy, recyklerów). Rozmawialiśmy o kształcie usprawnionego systemu odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych, modelu współpracy podmiotów z sektora odpadowego w gospodarce o obiegu zamkniętym, zmianach prawnych w zakresie audytów recyklerów.

Eksperci i praktycy dzielili się z uczestnikami wiedzą w zakresie:

- Przydatności opakowań do recyklingu materiałowego
- Technologii przetwarzania butelek PET
- Zamówień in-house w świetle aktualnych uwarunkowań prawnych
- Wdrażania koncepcji gospodarki o obiegu zamkniętym w systemie gospodarowania odpadami komunalnymi

Konferencja zgromadziła blisko 60 przedstawicieli firm z całej Polski.

Konferencja Środowiskowa

Ciesząc się niezmiennym zainteresowaniem wydarzenie edukacyjne w tym roku odbyło się pod hasłem "Zero waste - porozmawiajmy o przyszłości rynku".

V Konferencja Środowiskowa Interseroh była spotkaniem niemal 80 liderów branży. Prelekcje i panele dyskusyjne krążyły wokół tematu gospodarki obiegu zamkniętego, zmian prawnych w systemie gospodarowania odpadami i wybitnych innowacji na rynku odpadów w Polsce.

W jakim kierunku mają podążać przedsiębiorcy wprowadzający na rynek opakowania? Czy idea "Zero Waste" ma szansę zmniejszyć produkcję odpadów i zmienić nawyki społeczeństwa? Czy Polska poradzi sobie z wysokimi wymaganiami co do poziomu odzysku nakładanymi przez UE?

Wśród prelegentów znaleźli się eksperci Interseroh, przedstawiciele branży i administracji publicznej oraz firm działających w Polsce. Patronami konferencji były Polska Izba Opakowań oraz COBRO Instytut Badawczy Opakowań.

Konferencja Środowiskowa to stały punkt w kalendarzu wydarzeń kierowanych do Specjalistów ds. Ochrony Środowiska, przedstawicieli branży gospodarki odpadami oraz firm pragnących działać proekologicznie i odpowiedzialnie.

Webinary Interseroh

W 2017 roku zorganizowaliśmy webinary - seminaria online na następujące tematy:

- „Zmiany przepisów prawnych w 2017r. dla przedsiębiorców zbierających i przetwarzających odpady”
- „Najczęściej popełniane błędy w ewidencji wprowadzanych opakowań”
- „Obowiązki przedsiębiorców wprowadzających produkty w opakowaniach na terytorium Niemiec i Austrii”
- „Opłata produktowa to nie wszystko - inne obowiązki środowiskowe przedsiębiorców”
- „Ustawa prawo wodne i jej wpływ na prowadzenie działalności gospodarczej”
- „Nadchodzące w 2018r. zmiany przepisów prawnych w zakresie opakowań i odpadów opakowaniowych”

1242
uczestników

700
pytań do
ekspertów

5
publikacji
edukacyjnych

INTERSEROH Organizacja Odzysku Opakowań S.A.
ul. Wiertnicza 165
02-952 Warszawa

Tel: +48 22 742 10 22
Fax: +48 22 642 07 82
biuro@interseroh.com

KRS 0000266658
NIP 5213409980
BDO 000000172

Więcej na:
www.interseroh.pl
www.ekopaka.org